

1972 yılında Türkiye'de 1 milyon 500 bin kişi işsizlikten yitirdi

Bank-Sen protestosunu düzenleyen işçilerin sayısı azaldı

Çiller'in emelinde

sancılı banka işkolu

(Orta sayfamızda)

dünden bugüne
"şekerbank
emekçileri
bank-sen
saflarında"

(Sayfa 8'de)

ykb
sözleşmesi
hala gündemde

(Sayfa 6'de)

BANK haber

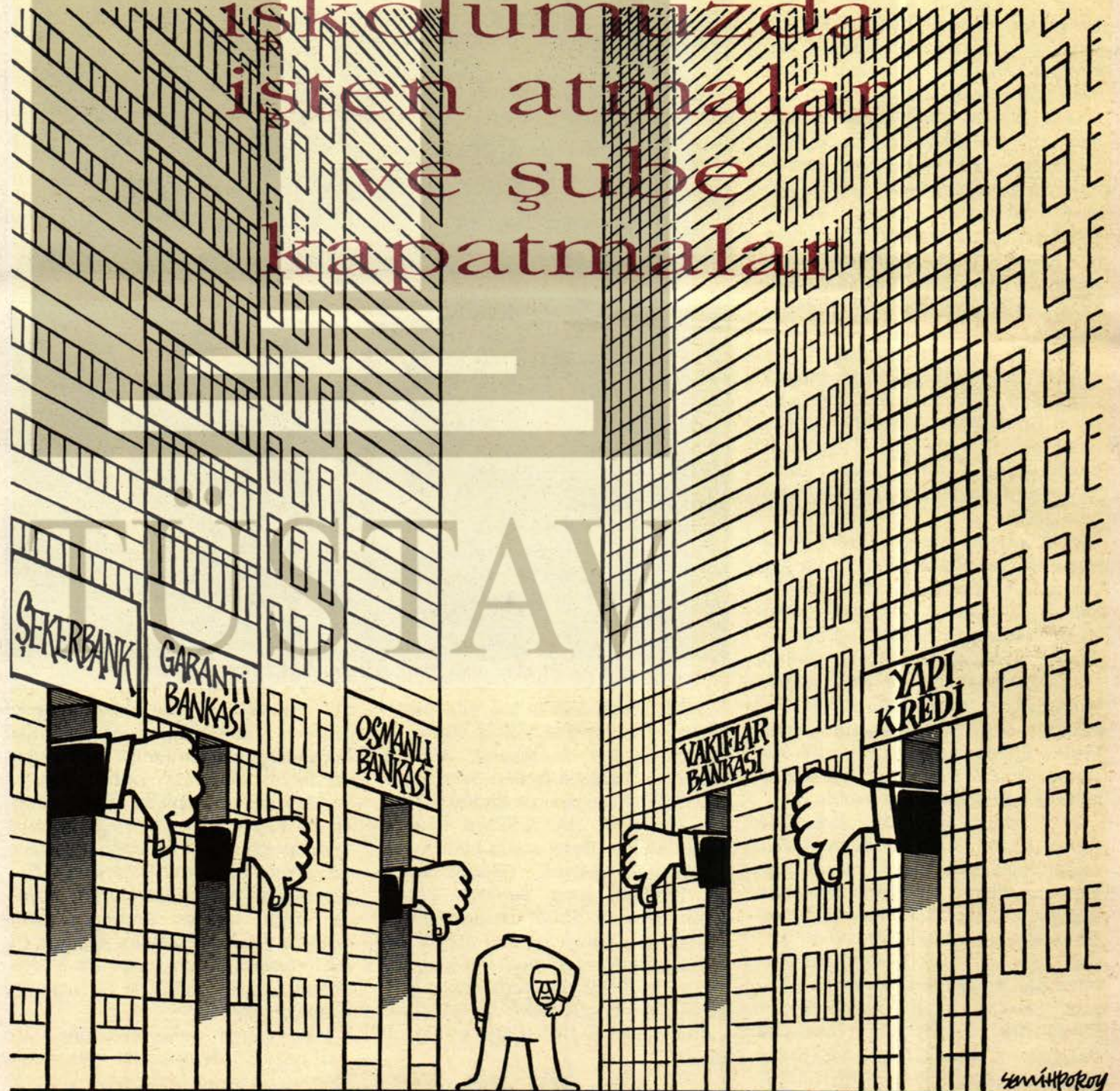
AYLIK GAZETE

SAYI 1

ARALIK 1992

İşkolumuzda
işten atılmalar
ve şube
kapatılmalar

bank-sen 20 yaşında

1972 yılında, sendikacılık literatüründe "Beyaz yakalılar" diye anılan, fikir işçisi diyebileceğimiz çalışan kitle ilk kez ciddi bir örgütlenme içine girdi. Yapı ve Kredi Bankası'nda çalışan "Beyaz yakalılar" YAPI-SEN(Yapı ve Kredi Bankası Mensupları Sendikası) adlı sendikalarını kurdular.

1973 yılında, yöneticilerini belirlemek için yaptıkları ilk Genel Kurul Toplantısı'nda 185 kişiydiler. Kısa sürede on işyerinde örgütlenerek, toplu sözleşme için işverenin karşısına çıktılar. Üyelerinin sendikal çalışmalarına katılımıyla gerçekleştirilen toplu sözleşme ile alınan haklarla YAPI-SEN, çalışanların dikkatini çekmeye başladı.

1974 yılı başlarında doksan iki şubede daha örgütlenme girişiminde bulunuldu. Yılın sonlarına doğru Yapı ve Kredi Bankası'nın 9500 çalışanının 6000'i YAPI-SEN'in üyesi olmuştu. Aynı yıl yapılan ikinci Genel Kurul toplantısında YAPI-SEN, işkoluna açıldı.

1976 yılında yapılan Genel Kurul toplantısı ise büyük bir değişim gerçekleştirdi; YAPI-SEN adını BANK-SEN (Türkiye Devrimci Banka, Büro, Borsa ve Sigorta İşçileri Sendikası) olarak değiştirdi. "Üyelerinin, sendikalarında söz ve karar sahibi olmasını" ve "aktif sendikacılığı" ilke edinmiş olan ve ülkemizin çalışan kesimi içinde haklı bir saygınlık kazanan DİSK'e (Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu) katıldı.

1977 yılında toplanan olağanüstü Genel Kurul, sendikal demokrasiyi, örgütlülüğü geliştirecek bir iç yapı için, sendikanın tüzüğünü tamamen değiştirdi. Diğer sendikalarla birleşme açısından gerekli olanaklar yaratıldı. Aynı yıl, aynı ilkelerle hareket eden kardeş sendika GAM-SEN (Garanti Bankası İşçileri Sendikası) ve ESKİŞEHİR BANK-SEN (Eskişehir Bankası Çalışanlarının Sendikası) yaptıkları kongrelerle BANK-SEN'e katıldılar.

Üstte Yapı-Sen yöneticileri, altta Bank-Sen son Genel Yönetim Kurulu

1978, BANK-SEN'in çığ gibi büyüdüğü yıl oldu; TEKNİK-İŞ (Büro ve Eğitim İşçileri Sendikası), AB-SEN (Anadolu Bankası İşçileri Sendikası), ULUS-SEN(Uluslararası Endüstri Ticaret Bankası), BANK-SEN'e katılma kararı aldılar. Daha sonra Milli Aydın Bankası (Tariş-Bank), Türkiye Bağcılar Bankası, İmar Bankası, Şekerbank, Denizli İktisat Bankası(İktisat Bankası), Güneş Sigorta, Başak Sigorta çalışanları, Sümerbank mağazası ve Ziraat Bankası yemekhane çalışanları ile birçok büro ve işyerinde çalışan emekçi BANK-SEN'e üye oldular.

1979 yılına gelindiğinde BANK-

SEN otuzbin üyesi, dokuz Genel Merkez Temsilciliği, dokuz Bölge Temsilciliği ile işkolunun ulusal tipte en büyük sendikası oldu. Aynı yıl yapılan Genel Kurul'da alınan kararlar ile BANK-SEN, Dünya Sendikalar Federasyonu DSF'ye bağlı Uluslararası Kamu(UKSB) ve Ticaret(UTSB) Sendikaları birliklerine katıldı. Böylece bağlı olduğu konfederasyonu DİSK'te dördüncü büyük sendika olma onuruna erişen sendikamız uluslararası kardeş örgütlerle de bağlarını kurmuş oldu.

1980 yılının oniki Eylül'ünde ise Türkiye'de demokrasi yaşamının üzerine bir siyah perde indi. Gerçek-

leştirilen bir askeri darbe ile DİSK ve DİSK'e bağlı sendikalarla birlikte BANK-SEN'e kapatıldı. Tüm varlıkları denetim altına alındı ve yönetimi kayyuma devredildi. Yüzü aşkın yönetici ve üyemiz çeşitli suçlamalarla gözaltına alındı, işkence gördü, tutuklandı, hapis yattılar. Kimi yöneticilerimiz ise yaşamlarını yurtdışında sürdürmek zorunda kaldı.

1991 yılının Temmuz ayında BANK-SEN yeniden faaliyete geçti. Böylece onbir yıllık karanlık yırtıldı. BANK-SEN'in yönetici, temsilci ve üyeleri onbir yıl içerisinde de demokrasi ve insan haklarına aykırı bu uygulamalara karşı mücadele verdiler. Sonuçta Askeri Yargıtay DİSK ve bağlı sendikaların açılmasına karar verdi. Şubat 1979 tarihinde dördüncü Olağan Genel Kurulu'nu yapan BANK-SEN tam onüç yıllık bir aradan sonra geçmişin birikimlerini bugüne taşıyarak ve günümüze uygun bir sendikal yapılanmayı gerçekleştirmek üzere 7-8 Mart 1992 tarihinde toplandı ve yeni yöneticilerini seçti.

Genel Başkanlığa Hulusi Karlı, Genel Sekreterliğe Fikret Demir, Genel Yönetim Kurulu üyeliklerine Nedret Çark, Ali Çetin, Erol Arısoy, Mehmet Tandoğan ve Hüseyin Parmaksızoğlu getirildi. Yeni yönetim DİSK'in Ören Toplantısı'na, yeni sendikal yaşam konusunda görüşlerini götürdü. Ardından sırasıyla İzmir, Ankara, İstanbul ve Adana irtibat bürolarını açarak BANK-SEN örgütlenmesinin alt yapısını oluşturdu. Kamu bankalarında çalışanlar da dahil olmak üzere banka işkolunda tüm çalışanların her sorununa öneriler getirmeye ve çözüm yolları bulmaya çalışıldı.

1992 yılında yirminci yaşını kutlayan BANK-SEN; çoğulcu, katılımcı bir anlayışla emeğin korunup gelişmesi, üretimde ve toplumsal yaşamda hak ettiği yeri alması için çalışmaya devam edecektir.

ilk eğitim yöneticilere

Konfederasyonumuz DİSK'in 1992 Haziran'ında Ören-Abdullah Baştürk Tesislerinde gerçekleştirdiği "DİSK ve üye Sendikalar Genişletilmiş Organ Toplantısı"nda oluşturulan Eğitim Komisyonu, "1980 yılından bu yana geçen 12 yıl içindeki sendikal mücadelenin pratiğinden uzak bırakılmış yönetici ve kadrolara yönelik bir eğitimin yapılması gerekliliği" üzerinde durmuştu.

Eyrenci Çağdaş sendikacılığın günümüzde uygulanmasının öncelikle eğitimden geçtiğini düşünen Genel Yönetim kurulumuz, Ağustos ayının son haftasında yaptığı toplantıda kısa vadeli bir eğitim programını başlatma kararı aldı. Eğitim 20, 21, 22 Eylül tarihlerinde Sapanca Otel Tesisleri'nde gerçekleşti. DİSK/BANK-SEN yönetici ve uzman kadrolarının katıldığı toplantıya İ.T.Ü. İşletme Fakültesi öğretim üyelerinden Prof. Dr. Savaş Taşkent, Prof. Dr. Öner Eyrenci, Prof. Dr. Devrim Ulucan, gazeteci Şükran Ketenci ve gazeteci Atilla Özsever olarak katıldılar.

Ulucan İlk gün Prof. Savaş Taşkent, çalışma yaşamının uluslararası boyutları üzerinde konuştu. Taşkent, yüzyılımızın başlarından bu yana uluslararası platformda çalışma yaşamı ile ilgili yasalar, antlaşmalar, sözleşmelerdeki çalışma hakkı ve işgüvenceleri üzerinde durdu. Buradan kalkarak ülkemizde yasallaşmasına çalışan İş Yasası üzerindeki görüşlerini bildirdi. Daha sonra eğitime katılanlarla birlikte ülkemizdeki sendikal yaşam, diğer gelişmiş ülkelerdeki durum

dikkate alınarak tartışıldı.

İkinci eğitim Prof. Dr. Öner Eyrenci tarafından verildi. Eğitimin konusu "Sendikal Hareketin Bugünü ve Yarını" başlığını taşıyordu. Özellikle banka işkolunu ilgilendiren teknolojinin akı-lalmaz gelişmesi üzerinde uzunca duran Eyrenci, bu teknolojik gelişmenin önümüzdeki yıllarda, çalışma yaşamını nasıl etkileyeceğini varsayımlarla gözler önüne serdi. Eyrenci, işçi sendikalarının bu durum karşısında mutlaka kurumlaşmalarını, uzmanlaşmalarını ve uluslararası ilişkilerini geliştirmeleri gereği üzerinde durdu. Bu konu da BANK-SEN yönetici ve uzmanları tarafından geniş bir biçimde tartışıldı. Gazeteci - Yazar Şükran Ketenci ise son yılların en önemli işçi eylemi, Zonguldak Grevi deneyinden yola çıkarak, çalışma yaşamında insan unsurunu irdeledi. Bu konuda deney, görgü ve görüşlerini aktardı. İkinci gün Prof. Dr. Savaş Taşkent grev ve lokavt uygulamaları üzerinde durdu.

Taşkent

Grev ve lokavtın boyutları, yasalardaki durumu, uygulama biçimleri üzerinde geniş bilgiler verdi. Konu izleyicilerle tartışıldı. Daha sonra Gazeteci Atilla Özsever sendikalarla medyanın ilişkileri üzerinde durdu. Bir yandan sendikaların basına bilgi aktarışının yanlışlığı üzerine dikkat çekerken, diğer yandan bu çalışmanın zorluklarından sözetti. Sonuçta sendikaların basın-yayın dairelerinin uzmanlaşmış, profesyonel kadrolardan oluşmasının mutlak gerekliliğini belirtti. Pro. Dr. Devrim

Özsever

Ulucan'ın eğitime ilişkin ilk seminer konusu: "Anayasa'da İş Yaşamı ile İlgili Kurallar ve Yasalara Yansıması" idi. 1923, 1961 ve 1982 Anayasalarında çalışma yaşamıyla ilgili maddeler ile bunun uluslararası çalışma kurallarıyla olan ilişkileri üzerinde durdu. Bu seminerin ardından sendikamız Avukatı Hüseyin Aydın, yeni yasalara göre biçimlenen Toplu Sözleşme prosedürü hakkında geniş bilgi verdi.

Üçüncü gün Prof. Dr. Ulucan toplu iş sözleşmesinin özerkliği ve sınırları üzerinde bilgiler aktardı. Aydın'ın ve Eyrenci'nin Toplu İş Sözleşmesi konularında verdikleri bilgiler BANK-SEN yöneticilerinin yoğun ilgisini çekti. 12 yıl içinde toplu sözleşme hükümlerinde meydana gelen değişimler bilgilendirme açısından çok yararlı oldu. Son olarak Eyrenci, Türkiye'de sendika özgürlüğü ve sendikal faaliyetler başlığında bir seminer verdi. Ameleperver Cemiyeti'nden başlayarak bütün işçi örgütlenmeleri üzerinde duran Eyrenci, günümüzdeki sendikal çalışmaların boyutları

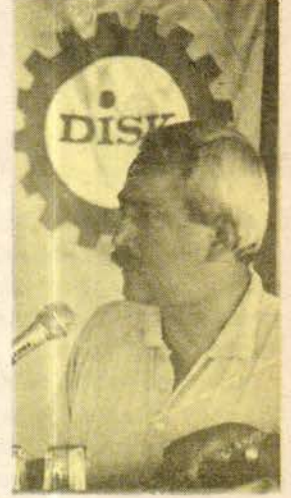
üzerindeki önerilerini dile getirdi. Bu kısa vadeli eğitim, alışılmışın dışında, karşılıklı söyleşi ve tartışmalarla gerçekleşti. BANK-SEN Eğitim ve Basın Yayın Dairesi, bu eğitimi yakın zamanda yayınlamayacağı, böylece eğitimden geniş bir topluluğu yararlandırmayı düşünmektedir.

Aydın

12 yıl sonra banka ve sigorta çalışanlarına yeniden merhaba. Ve önemli bir soru bunca yıl aradan sonra neden Bank-Sen? Kısaca bir bakalım 1980 öncesi-ne ve geçen 12 yıllık döneme. 1980'den önce banka ve sigorta işkolunda 30.000 üyeye sahip örgütlü bir BANK-SEN vardı. Bu 35 işyerini kapsayan, seçimle gelmiş Merkez Temsilcilikleri, Bölge Temsilcilikleri, İşyeri Temsilcilikleri vardı. Üyelerimiz, Basın Yayın, Kültür Sanat alanlarında yoğun çalışmalar yaparlardı. Kres, doğum izni gibi kadın çalışanların sorunlarına yönelik çalışmalar yapan birimlerimiz vardı. Toplu sözleşme çalışmamıza Toplu Sözleşme Komiteleri kanalıyla bütün üyelerimizi içeren bir katılım vardı Bank-Sen'de. Gazetemizde örneğini verdiğimiz Yapı ve Kredi Bankası sözleşmesindeki gibi o zamanlar, Disiplin Kurulunda sendika temsilcisinin onayı alınmadan işten çıkarma, çalışanın talebi alınmadan, olmadan nakil ve tayin yapılamazdı. Kadro ve yükselmelerde objektiflik esastı. Böyle bir sözleşme bugüne kadar yapılamadı. 1980'de Bank-Sen'in imzaladığı Yapı ve Kredi Bankası sözleşmesinin 12 yıldan bu yana hala konuşulur olması bunun en somut kanıtıdır. Peki 1980 sonrası ne oldu işkolumuzda? Banka çalışanlarına grev yasağı konuldu, ses çıkmadı. Binlerce çalışan kapsam dışına alındı, ses çıkmadı. Şüphesiz bu yasaklar sendikaların çalışmalarını zorlaştırdı. Bu zorlukların altından kalkmanın yolu aktif bir sendikal çalışmadan, işkolu sendikası olabilmekten ve çalışanları bilgilendirmekten geçiyordu. Oysa şubeler kapatılır, binlerce insan işsiz bırakılır, huzursuz bir çalışma yürütülürken ne aktif bir çalışma vardı ortada, ne de aktif bir çaba. İşkolumuzda böylesine ağır sorunlar yaşanırken mevcut sendikaların ortak bir çabaya girmemesi de acı bir gerçektir. Bank-Sen M art 1992'de yapılan Genel Kurul toplantısından hemen sonra yukarıda çerçevesini çizdiğimiz sendikalaştırma hareketine karşı işkolumuzdaki sendikalara birlikte çaba harcama çağrısında bulundu. Yanıt yok. Çeşitli zamanlarda bu çağrıyı bugüne kadar yineledik, hala cevap alamadık. Oysa Bank-Sen tüm sorunları, katılımcı aktif sendikal yapılar ve işkolumuzdaki sendikaların ortak sorunlarda birlikte hareket etmesiyle çözülebileceğine inanmaktadır, tüm kurum ve kuruluşların ülkemizi ve ülkemiz insanlarını öncelikle düşünerek sorunlara çözüm bulunmasını istemektedir. İşte bunun için BANK-SEN işkolunda bir umuttur. Bu umudu yeşerteceklere bir kez daha merhaba.

merhaba

12 yıl sonra banka ve sigorta çalışanlarına yeniden merhaba.

Ve önemli bir soru bunca yıl aradan sonra neden Bank-Sen?

Kısaca bir bakalım 1980 öncesi-ne ve geçen 12 yıllık döneme. 1980'den önce banka ve sigorta işkolunda 30.000 üyeye sahip örgütlü bir BANK-SEN vardı. Bu 35 işyerini kapsayan, seçimle gelmiş Merkez Temsilcilikleri, Bölge Temsilcilikleri, İşyeri Temsilcilikleri vardı. Üyelerimiz, Basın Yayın, Kültür Sanat alanlarında yoğun çalışmalar yaparlardı. Kres, doğum izni gibi kadın çalışanların sorunlarına yönelik çalışmalar yapan birimlerimiz vardı.

Toplu sözleşme çalışmamıza Toplu Sözleşme Komiteleri kanalıyla bütün üyelerimizi içeren bir katılım vardı Bank-Sen'de.

Gazetemizde örneğini verdiğimiz Yapı ve Kredi Bankası sözleşmesindeki gibi o zamanlar, Disiplin Kurulunda sendika temsilcisinin onayı alınmadan işten çıkarma, çalışanın talebi alınmadan, olmadan nakil ve tayin yapılamazdı. Kadro ve yükselmelerde objektiflik esastı. Böyle bir sözleşme bugüne kadar yapılamadı. 1980'de Bank-Sen'in imzaladığı Yapı ve Kredi Bankası sözleşmesinin 12 yıldan bu yana hala konuşulur olması bunun en somut kanıtıdır.

Peki 1980 sonrası ne oldu işkolumuzda?

Banka çalışanlarına grev yasağı konuldu, ses çıkmadı. Binlerce çalışan kapsam dışına alındı, ses çıkmadı. Şüphesiz bu yasaklar sendikaların çalışmalarını zorlaştırdı. Bu zorlukların altından kalkmanın yolu aktif bir sendikal çalışmadan, işkolu sendikası olabilmekten ve çalışanları bilgilendirmekten geçiyordu.

Oysa şubeler kapatılır, binlerce insan işsiz bırakılır, huzursuz bir çalışma yürütülürken ne aktif bir çalışma vardı ortada, ne de aktif bir çaba. İşkolumuzda böylesine ağır sorunlar yaşanırken mevcut sendikaların ortak bir çabaya girmemesi de acı bir gerçektir.

Bank-Sen M art 1992'de yapılan Genel Kurul toplantısından hemen sonra yukarıda çerçevesini çizdiğimiz sendikalaştırma hareketine karşı işkolumuzdaki sendikalara birlikte çaba harcama çağrısında bulundu. Yanıt yok. Çeşitli zamanlarda bu çağrıyı bugüne kadar yineledik, hala cevap alamadık.

Oysa Bank-Sen tüm sorunları, katılımcı aktif sendikal yapılar ve işkolumuzdaki sendikaların ortak sorunlarda birlikte hareket etmesiyle çözülebileceğine inanmaktadır, tüm kurum ve kuruluşların ülkemizi ve ülkemiz insanlarını öncelikle düşünerek sorunlara çözüm bulunmasını istemektedir.

İşte bunun için BANK-SEN işkolunda bir umuttur. Bu umudu yeşerteceklere bir kez daha merhaba.

Hulusi Karh

İşten atılmalar kapatılmalar

M U O Y U N A DE EN KÂRLI KURULUŞ OLAN BANKALARDA İŞTEN ÇIKARMALAR YAŞANIYOR.

Bankalarda "Dünyadaki bankalar içinde öz varlık ve kârlılıkta en iyi" diyen bankalar, başını Yapı ve Kredi Bankası'nın kapatma sonucu binlerce banka çalışanını işsiz bırakmıştır. Yapı ve Kredi Bankası bu uygulamayı yoğun bir biçimde sürdürmektedir.

Bankanın patronu, İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nde ve Anayasası alan çalışma hakkını çiğniyor.

Yapı ve Kredi Bankası'nın bilanço rakamlarına göre 1990-91 yılları kâr % 58'dir. Bu denli yoğun şube kapatma ve işten çıkarma yolunun nedeni olsa olsa aşırı kâr hirsinin eseridir.

Bankaya ülke ve insanlarına karşı sorumluluktan uzak bir tutumdur. Banka çalışanlarının işten çıkarılması tıpkı diğer işten çıkarılma toplumsal huzuru bozacaktır.

Bankanın bu tür sendikasızsızlaştırma politikası hükümetin demokratik programına, aykırı olduğu gibi ülkemizin uygar ve çağdaş bir ülke haline getirmeye çalışmasına önünde de bir engeldir.

Bankanın ortadan kaldırdığı ve sendikamız BANK-SEN'in de 12 Eylül 1980 askeri darbesi ile işkolumuza grev yasağı kondu. Bu tarihten önce toplu sözleşmelerde iş güvencesinin bulunduğu olduğu e; "ileri teknolojiye önce biz ulaştık, çağdaşlığı ülkeye biz getirdik" diye bankanın işverenlerinin ülkemizde mevcut bulunan bu haksız yasaklardan nasıl yararlandığını ortaya koymaktadır.

Banka olarak tüm kurum ve kuruluşların gerek ekonomik, gerekse sosyal anlamda geçirmekte olduğu zor dönemde sorumlu davranışına inanıyoruz.

Bankanın kalkınma ve ilerlemesinin yolu ancak demokrasinin, kişi haklarının geliştirilmesinden geçtiği bugün uygar dünyada tarıktır. Çalışanların yoğun bir biçimde işten çıkarıldığı, sendikacılığın ortadan kaldırıldığı, grev yasaklarının olduğu kamunun birlikte hak aramasının bulunmadığı bir ülkede demokrasi hak ve özgürlüklerinden bahsetmek mümkün değildir. Bu durumda işkolumuzdaki sendikaların ve konfederasyonların birliğine gitmesi gerektiği inancındayız.

Bankanın işkolumuzdaki sendikalara daha önce bu doğrultuda yapmış olduğu çağrıyı bir kere daha yinelemeyi banka çalışanlarının ürlükleri için duyduğumuz sorumlulukla bir kez daha gündereyoruz.

DİSK/BANK-SEN

di.

Banka işverenleri iş kolumuzdaki sendikaların, işyerlerinin otomasyonu ve personel istihdamı konularındaki ilgisizliği ve işyeri sendikacılığı perspektifinden çıkarmalarını da fırsat bilerek uygulamalarını fütursuzca yaşama geçiriyorlardı. Batıda örnekleri görülen işyeri çalışanlarının mesleki eğitimlerinin geliştirilmesi ve işletme iştiraklerinden değerlendirilerek sokağa atılması yaklaşımını akıllarına bile getirmiyorlardı.

Sendikamız BANK-SEN bu olumsuz ve duyarsız gelişmelere 2 Eylül 1982 tarihli basın açıklama ve ilanlarıyla dur diyor ve şu değerlendirmeye çağırıyor yapıyordu:

"...Demokrasinin ortadan kaldırıldığı ve sendikamız BANK-SEN'in de kapatıldığı 12 Eylül 1980 askeri darbesi ile işkolumuza grev yasağı konduğu ve bu tarihten önce toplu sözleşmelerde iş güvencesinin bulunduğu düşünülürse "ileri teknolojiye önce biz ulaştık, çağdaşlığı ülkeye biz getirdik" diye bankanın işverenlerinin ülkemizde mevcut bulunan bu haksız durumdan, yasaklardan nasıl yararlandığını ortaya koymakta-

dır... Çalışanların yoğun bir biçimde işten çıkarıldığı, sendikal örgütlenmede barajların bulunduğu grev yasaklarının olduğu kamu çalışanlarının birlikte hak aramasının bulunmadığı bir ülkede kişi hak ve özgürlüklerinden bahsetmek mümkün değildir...Bu nedenlerle iş kolumuzdaki sendikalara daha önce bu doğrultuda yapmış olduğumuz çağrıyı bir kez daha yinelemeyi -banka çalışanlarının hak ve özgürlükleri için duyduğumuz sorumlulukla- gerekli görüyoruz."

Bugün hala vakit çok geç değil, banka iş kolunda çalışanların sorunları ve istemleri farklı değil. Banka işverenleri gerek otomasyon gerek şube kapatma, işten atma konusunda aynı politikayı izliyorlar. Bu politikalara sendikaların ayrı ayrı karşı koymasını "işyeri sendikacılığından gelen zaafarıyla" birlikte düşünüldüğünde pek mümkün değil. Öyle ise işkoluzdaki 5 sendikamızın, sorunu ortak değerlendirip ortak davranış göstermeleri ancak kalıcı başarılar sağlayabilir. Biz BANK-SEN olarak böyle bir platforma her zaman önkoşulsuz hazırız.

Ya birlikte olacağız, ya gelişmelere tribünlerden bakacağız. Tribünlerde oturduğumuz artık yeter, birlikte olmanın ve ortak mücadelenin vakti gelmiştir. Herkes için çok geç olmadan ortak mücadele platformları yaratalım.

tablo 2

Banka adı	1991	1992	1993
Akbank	620	610	593
Pamukbank	173	166	164
Garanti Bankası	301	254	234
İş Bankası	940	900	857
Yapı Kredi	558	493	350

6.9.1992
Yapı Kredi Bankası'ndan
toplu işten çıkarma

6.9.1992
16 işçi tek işçi sayıldı

23.10.1992
Toplu işten
çıkarmaya
Yargıtay
kolaylığı

ANKARA, ANKA - Yargıtay
kararıyla

31.10.1992
Dünya Bankası
destekli işçi kıyımı

Banka gezisi sırasında Dünya Bankası'ndaki istihdam fazlasının resmî olarak dolar istedi.

bir garip banka

Türkiye Emlak Bankası, bankalarımız içinde çalışanlarının yasal statülerinin çeşitliliği açısından bir örneği daha bulunmayan bir banka.

Bu bankada 657 sayılı yasaya tabi memur var. 1475 sayılı yasaya tabi sözleşmeli personel var. 2821 ve 2822 sayılı yasaya tabi işçi var. Zaten ülkemizde tabi olunacak başka bir çalışma yasası da yok. Bu bankada sendikalı olma hakkı var. Bir de grevsiz toplu sözleşmesiz sendikalı olma tartışması var.

Biz ayrı bankalarda olsa dahi aynı işi yapan kişilerin aynı statülerde değerlendirilmesine karşı çıkıyoruz. Yani kamu ve özel sektör bankalarında çalışan işçilerin, aynı işi yapmalarına karşın farklı statülere sahip olmalarını yanlış buluyor, böyle bir uygulamanın çalışanlar açısından büyük sakıncalar doğurduğunu ileri sürüyoruz.

Peki Türkiye Emlak Bankası'nın çatısı altında bu denli çeşitli çalışma statüsüne sahip emekçinin bulunmasına ne demeli?

Burası Türkiye deyip geçemeyiz. BANK-SEN olarak ülkemizde tüm çalışanların grevli-toplu sözleşmeli sendikal haklara sahip olmasının demokrasinin vazgeçilmez bir unsuru olarak görmekteyiz. Aksi takdirde, çağdaş bir demokrasiden söz edilemez.

Söz edilemez de bizim demokrasi-mizde tersine işleyiş var. Bütün çağdaş demokrasilerde kişilerin hakları korunup, geliştirilirken, Ülkemizde çalışanların demokrasiye ihtiyacı yok diye düşünenler mi var acaba?

Sonuç olarak Türkiye Emlak Bankası'nda 1475 sayılı yasaya tabi olarak çalışanları ki bu arkadaşlarımız daha önceleri Anadolu Bankası'nda çalışan üyelerimizdi. İşte bu arkadaşlarımızı aktif sendikal bir çabaya ve tüm çalışanların grevli ve toplu sözleşmeli sendikal hakları için önemli bir rol üstlenmeye çağırıyoruz.

Emlak Bankası

6.9.1992
Yapı Kredi Bankası'ndan
çıkarma

6.9.1992
16 işçi tek işçi sayıldı

23.10.1992
Toplu işten
çıkarmaya
Yargıtay
kolaylığı

ANKARA, ANKA - Yargıtay
kararıyla

31.10.1992
Dünya Bankası
destekli işçi kıyımı

Banka gezisi sırasında Dünya Bankası'ndaki istihdam fazlasının resmî olarak dolar istedi.

Sinop işsizlikten
Bank-Sen'in
protestosu

Yapı Kredi'de işten çıkarma
ARTIK YETER!..
YAPTI KREDİ'DE İŞTEN ÇIKARMALAR SONA ERDİ
Çiller, KİT çalışanlarını resmî olarak, dahi emekli etmek için her kapıyı çalıyor

ANKARA, ANKA - Yargıtay
kararıyla

31.10.1992
Dünya Bankası
destekli işçi kıyımı

sancılı banka işkolu

24 Ocak 1980 kararları, yapılan 12 Eylül 1980 askeri darbesi ve banka işkoluna konan grev yasağı o tarihten bugüne bu sektörü en köklü sektör haline getirmiştir. Oysa banka çalışanları açısından bakıldığında ters orantılı bir durum ortaya çıkmaktadır.

12 Eylül sonrasında işkolumuza grev yasağı konmasının hemen ardından Yapı ve Kredi Bankası'nda 2000'e yakın insan tazminatları verilerek işten çıkarıldı. Aynı bankada çalışanların, 1984 yılında BASS sendikasında örgütlenme girişimleri ise 100 arkadaşlarının işsiz kalmasına neden oldu. Böylece grev yasağını kendi çıkarları için pek güzel kullanan Yapı Kredi patronu, çalışanlarının anayasal hakkını kullanmalarını da acımasız bir biçimde engelledi. Üstelik bu dönem içerisinde bir yandan banka karları artarken personel giderlerinin, genel giderler içindeki payı da giderek düşüyordu.

Yine 12 Eylül sonrasında, ülkede bankalarında içerisinde bulunduğu bir bankerlik kurumu ortaya çıktı. Bankaların sahibi bulunduğu holdingler bankerlik kuruluşları yoluyla halkın elindeki tüm birikimleri kendilerine çekerken bin yandan da küçük bankaları yok etme girişimine başladılar. Böylece İstanbul Bankası, Hisarbank, İşçi Kredi Bankası, Odibank, Bağbank ortadan kaldırıldı.

Bankerlik serüveninin acıklı sonu büyük bankalara yaradı. Bu bankalar halkın birikimlerine el koyarken ortadan kaldırılan

banka ve bankerlik kurumlarında çalışan binlerce emekçi işten çıkarıldı. Böylece, bankaların doymak bilmeyen kar hırsları sonucu, bir taşla iki kuş vuruldu, ülkemizdeki milyonlarca insan elindeki avucundaki birikimini yitirirken binlerce banka çalışanı da işinden oldu.

1985 yılından sonra banka yönetimlerindeki bazı kişiler, aldıkları komisyonlar karşılığı dünyada artık işlevini yitirmiş olan bilgisayar sistemlerini bankalara soktu. Banka çalışanlarına yeterli eğitim verilmenden "biz de of line, on line'a geçtik" diyerek bir yarışın içerisine girdiler. Ülkenin kaynakları heba edilerek milyonlarca dolara alınan bu eski bilgisayar sistemleri 100'er metre aralı şubelere getirilirken kadro fazlası tartışmaları yapılmaya başlandı.

Başta Yapı Kredi Bankası olmak üzere bankalarda çalışanların işten çıkarılması hız kazandı. Bu arada küçük bankaların ortadan kaldırılması operasyonu da sürdürülüyordu. 1988 yılının Ocak ayında, Anadolu Bankası, Emlak Bankası'na katıldı. Bu bankada çalışan yüzlerce kişi işsiz bırakıldı.

1985 yılına kadar şube açma yarışında olan bankalar, 1990 yılından itibaren şube kapatma yarışına girdiler. 1990-1991 yılı içerisinde 4 banka 2000'e yakın şube kapattı. Yapı Kredi Bankası'nda 350 kişi olmak üzere; Pamukbank, İş Bankası, Arap Türk Bankası'ndan 500'e yakın kişi işten atıldı.

1992 yılı içerisinde şube kapatmalar (başta Yapı Kredi Bankası'nda olmak üzere) hız kazandı. Bu arada 26 Haziran 1992'de TÖBANK kapatıldı, 1972 kişi işten çıkarıldı. Son günlerde yüzlerce şubesi kapanan Yapı ve Kredi Bankası'nda 555 kişinin işine son verildi. İş Bankası, Osmanlı Bankası, Vakıflar Bankası ve Garanti Bankası'nda şube kapatma ve işten çıkarma yoluna gidileceği basında yer almaktadır. Diğer yandan Denizcilik Bankası gibi denizcilik sektörünün temel taşı olan, diğer kamu bankaları kadar zarar etmeyen bir bankayı Türkiye Emlak Bankası ile birleştirme operasyonu, çalışanlar açısından yeni sancular doğuracaktır. Banka işkolunda insan unsuru iyice dışlanmaktadır. Bir yandan Türkiye Garanti Bankası'nda olduğu gibi çalışanları aşağılayan bir sınıflandırma yapılırken, Yapı ve Kredi Bankası'nda ise ikinci müdürler, müdür yardımcılar ve servis şefleri, yıllardır yaptıkları işlerden, aynı sorularla birlikte sına va sokulmaktadır. Banka işkolunda yaşanan bu sorunlar karşısında başta işçi Konfederasyonları TÜRK-İŞ, DISK, ve HAK-İŞ olmak üzere BASİSEN, BANKSİS, BASS, BANKSİSEN ve sendikamız BANKSEN'in biraraya gelerek ortak çözüm yolları üretmesi gerektiği inancındayız. Bu yapılmadığı takdirde işkolumuzda banka çalışanlarına yönelik işten çıkarma girişimlerinin ardı kesilmeyeceği gibi bütün işkollarına yönelik işten çıkarma ve sendikasılaştırma girişimleri de daha hızlı

çalışanlar diyor ki...

Biz Denizbank çalışanları bankamıza hizmet vermekten her zaman kıvanç ve gurur duyduk. Ancak son zamanlarda basın ve yayında gündeme gelen bankamızın satışı ve birleştirilme konusu biz çalışanları üzmetmekte ve son derece tedirgin etmektedir.

Ülkemizde yaşanan çalışma hayatındaki belirsizlik ve vurdudumazlık, demokrasi ve insan hakları

prensiplerinin tersine, çalışanların düşünce ve taleplerinin hiç

önemsenmemesi

banka çalışanlarının durumunun ne olacağı konusunda ve

bilhassa yapılan birleşmelerde ilhak edilen bankalarda

personelin yaşadığı olumsuzluklar, devamlı olarak herşeyde olduğu gibi bil-

hassa tabanın bilmesine, öğrenmesine gerek görül-

meksizin gelişmelerin kapalı kapılar ardında olması, biz

çalışanların gelecekteki durumlarının ne olacağı endişelerini yoğun olarak yaşamalarına neden olmaktadır.

Bu nedenlerden dolayı, her çalışanın kendi hayatını ilgilendiren konularda bilgi edinme ve talepte bulunma hakkına sahip olduğu kanaatiyle; satış ve birleşmelerde hem sözleşmeli, hem kadrolu personelin:

1. Sendikal hakların devamının sağlanması,

2. Çalışma ve sosyal güvencelerinin kesinlikle devamının sağlanması,

3. Birleştirilen kurumda üçüncü sınıf muameleye tabi tutulmaması ve ayrıcalık yapılmaması,

4. Çalışanlarının statülerinin (Emekli Sandığı, Sosyal Sigortalı) korunmasının sağlanması.

Basının sadece işveren konularında değil çalışanların da problemlerini kamuoyuna yansıtacağı umuduyla, konuya hassasiyetinizi ve ilginizi rica ederiz.

Denizcilik Bankası T.A.Ş. Personeli.

DISK/BANK-SEN sendikası olarak Denizcilik Bankası çalışanlarının bu haklı taleplerinin yanında ve savunucusu olacağımızı hükümet yetkililerine, basına ve kamuoyuna duyuyoruz.

Denizcilik Bankası

garanti bankası 31 şubelerini kapatıyor

Geçmişte bankalarda kör bir rekabet anlayışının yol açtığı şube açmalarda olduğu gibi, son yıllarda küçülme adı altında bu kez de şube kapama yarışı bütün hızıyla sürmektedir.

Çalışanlar açısından kıyıma neden olacak bu şube kapatma yarışına katılan son banka ise Garanti Bankası. İşçi ücretlerinin tespitinde çalışanların görüşünü alan Garanti Bankası yönetimi yaklaşık 300 çalışanını işsiz bırakacak olan bu şube kapatma uygulamasında neden tek taraflı karar almaktadır? Her türlü sağlıklı planlamadan, toplumsal sorumluluk ve diyalogdan yoksun böylesi uygulamalar ülkeye, topluma ve ekonomiyeye büyük zararlar vermektedir.

Bank-Sen olarak çalışanları mağdur eden, ülkeyi ve onun insanlarına zarar veren uygulamalara son verilmesi için tüm kurum ve kuruluşları duyarlı davranmaya çağırıyoruz.

Yönetim Kurulumuz, Garanti Bankası yöneticilerine ve çalışanlarına birer mektup göndererek, olaydan duyduğu endişeyi bildirmiştir.

Yine Bank-Sen olarak keyfi uygulamaların önlenememesi yolunun çalışanların sendikalaşmasından, aktif bir sendikal yapının içinde yer almasından geçtiği kanısındayız.

31 Aralık 1992 itibariyle kapatılan Garanti Bankası şubeleri şunlardır:

Akşehir, Ayrancı, Balçova, Çarşamba, Ceyhan, Denizbostanlı, Emek, Gazipaşa, Halitziya, Hayrabolu, Karacabey, Kastamonu, Kırklareli, Kütahya, Menderes, Meşrutiyet, Mudanya, Mumhaneönü, Mustafakemalpaşa, Niğde, Ödemiş, Orhangazi, Ortaca, Taşbaşı, Topraklık, Tütünciftlik, Tire, Üçkuyular, Ünye, Ulucanlar, Uzunköprü.

Garanti Bankası çalışanlarına önemli not:

Kapatılan Garanti Bankası şubelerinden nakil ve tayinlerde, işten çıkarmalarda herhangi bir taahhüt içeren yazı almadan önce sendikamız hukuk servisini ararsanız, tüm olanaklarımızla yanınızda olacağız.

dünden bugüne disk/bank-sen

Bilindiği gibi, geçmiş dönemde "üyelerinin sendikalarında söz ve karar sahibi olmasını" ve "Aktif sendikacılığı" ilke edinmiş olan ve ülkemiz çalışan kesimi içinde haklı bir saygınlık kazanan BANK-SEN, 1978 yılında çığ gibi büyümüştü. Birçok sendika BANK-SEN'e katılırken, kendi sendikalarından ayrılarak BANK-SEN saflarına geçen birçok banka emekçisi de vardı. İşte bu banka çalışanlarından Şekerbank emekçilerinin sendikamız BANK-SEN'e geçişini BANK-SEN'in Sesi gazetesinde böyle du-

1979 yılında Şekerbank-İş'ten ayrılan Şekerbank çalışanları, Sendikamız Bank-Sen'e katılmıştı. O günkü gazetemiz Bank-Sen'in Sesi, olayı şöyle duyurmuştu: "Şekerbank emekçileri Bank-Sen saflarında,,, Şekerbank örgütlenmesinde... Tabanın kararlılığı Bank-Sen'e güç kattı..."

yurmuştu.
"Şekerbank Örgütlenmesinde Tabanın Kararlılığı Bank-Sen'e Güç Kattı"
Şekerbank örgütlenmesi başladığı ilk günden bu yana sendika-üye bütünleşmesinin ve üyenin örgütlenme çalışmalarına aktif olarak katılımının güzel örneklerini verdi. 1978 yılının ilk aylarında başlayan örgütlenme çalışmaları iş kolumuzun özelliklerinden kaynakla-

nan zorluklara karşı verilen mücadelelerle doludur.

2500 Şekerbank emekçisinin yurt düzeyine dağılmış olması örgütlenme çalışmalarının zorlu engeli oldu. Ancak bu engel tabanın örgütlenme çalışmalarına aktif katılımı ile aşıldı.. Bank-SEN'in sınıf ve kitle sendikacılığının ilkelerine yürekten inanmış Şekerbanklı üyeleri, belirli bölgelerde düzenlenen yığınsal toplantılara kilometrelerce uzaktan gelerek katıldılar. Trakya bölgesinde, Marmara bölgesinde, Samsun, Afyon'da, İstanbul'da ve son olarak da Ankara'da yapılan toplantılara yurdun dört bir yanından gelen Şekerbank emekçileri katıldı. Bu toplantılar salt gelişmelerin anlatıldığı, bilgilendirme toplantılarından öte anlamlar taşıyor. Yurdun dört bir yanından gelen Şekerbank işçilerinin katılımı ile yapılan bu toplantılar ve

bu toplantılarda alınan kararlar BANK-SEN'in Şekerbank örgütlenmesinde yol gösterici oldu. Bu toplantılarda Şekerbank emekçileri sarı Şekerbank-İş'e aidat ödememe kararı, istifa kararı aldılar. Oybirliği ile alınan kararlar Örgütlenme Dairesi uzmanlarının çizdiği plan doğrultusunda hayata geçirildi. Sadece bu kadar değil. Bu toplantılardaki coşku ve sezinlenen kararlılık BANK-SEN'in örgütlenmesine güç kattı. Şekerbank örgütlenmesinin başarılmasında Şekerbank emekçilerinin kararlı ve disiplinli çalışması BANK-SEN'e savaşım için de yeni deneyimler kazandırdı.

BANK-SEN'İN SESİ

DISK

Türkiye
Devrimci Banka Büro Borsa
ve Sigorta İşçileri Sendikası
Bank-Sen'in Aylık Yayın Organıdır

Yıl:5

Sayı 52-53

Aralık 1978 - Ocak 1979

Şekerbank emekçileri bank-sen saflarında

ŞEKERBANK EMEKÇİLERİNİN TÜMÜ 1 HAFTA GİBİ KISA BİR SÜREDE SARI-UZLAŞMACI ŞEKERBANK-İŞ'DEN İSTİFA EDEREK BANK-SEN'E KATILDI.

ŞEKERBANK-İŞ YÖNETİCİSİ AVNİ TOK İSTİFALARI ÖNLEYEBİLMEK İÇİN SOL LAFLAR EDİLEN BİR BİLDİRİ YAYINLADI.

BANK-SEN'in 9 aydan bu süredir ŞEKERBANK örgütlenmesinin ilk aşaması sınıf kitle sendikacılığının zafiri sonuçlandı.

re illerle Orta Anadolu Afyon ve çevresinde seri tanıtım çalışmaları sürdürüldü. Bunun yanı sıra bu bölgelerde faaliyet gösteren Şekerbank şubelerinde çalışanlara istişifanemeler ve üye kayıt işleri dağıtıldı.

Bugünlerde BANK-SEN Genel Merkezi'ne yüzlerce Şekerbank emekçisinin üye işi geldi. İstifalar tamamlandı. Tüm bunlar olup bitirken, uz-

laşmacı sarı Şekerbank-İş yöneticileri yok olma içgüdüsünün verdiği son gayretle bir bildiri yayınladılar. Yaşasın işçilerin birliği demagogisi etrafında toplanan ve solcu görünmek çabasının gözlemlendiği bildiride Avni Tok, Şekerbank işçilerine DISK'e katılmayı vaadetti. Avni Tok bol «kendisinin ne kadar büyük devrimci olduğunu» anlattığı bildiride, BANK-SEN'e camur atmaya da ihmal etmedi.

Ancak Avni Tok ve şurası şunu yine görmemizden geliyor. Artık Şekerbank emekçileri BANK-SEN'i tanıdılar. Şekerbank emekçileri sınıf ve kitle sendikacılığının ilkelerine yürekten inanmış Şekerbanklı üyeleri, belirli bölgelerde düzenlenen yığınsal toplantılara kilometrelerce uzaktan gelerek katıldılar. Trakya bölgesinde, Marmara bölgesinde, Samsun, Afyon'da, İstanbul'da ve son olarak da Ankara'da yapılan toplantılara yurdun dört bir yanından gelen Şekerbank emekçileri katıldı. Bu toplantılar salt gelişmelerin anlatıldığı, bilgilendirme toplantılarından öte anlamlar taşıyor. Yurdun dört bir yanından gelen Şekerbank işçilerinin katılımı ile yapılan bu toplantılar ve

Şekerbank Örgütlenmesinde Tabanın Kararlılığı Bank-Sen'e Güç Kattı

Şekerbank örgütlenmesi başladığı ilk günden bu yana sendika - üye bütünleşmesinin ve üyenin örgütlenme çalışmalarına aktif olarak katılımının güzel örneklerini verdi. 1978 yılının ilk aylarında başlayan örgütlenme çalışmaları iş kolumuzun özelliklerinden kaynaklanan zorluklara karşı verilen mücadelelerle doludur.

AFYON TO...

müdürler de sendikalı olabilir

Banka müdürlerinin işveren vekili oldukları, bu nedenle işçi sendikalarına üye olamayacakları ileri sürülmektedir. Aşağıda Çalışma Genel Müdürlüğü Müsteşar Yardımcısı İsmet Bora Binatlı'nın 21. 1. 1985 tarihli 13-651-12-283 (1) sayılı yazısıyla İstanbul Valiliği'ne gönderdiği metinde şu satırlara yer verilmektedir:

"2821 sayılı kanunun 21. maddesinde 40. maddenin 2. fıkrasındaki banka ve sigorta şirketlerinde çalışan; müdürler ve buna eşit bankaların, üst kademelerindeki diğer yöneticilerin sendikalara üye olamayacakları hükme bağlanmış ise de; ilgi yazılarınızda belirtilen bankaların sermayesinde devletin iştiraki ve kuruluşu hakkında da özel kanun bulunmaması nedeniyle sözkonusu bankada çalışan müdürlerin sendikalara üye olabilecekleri düşünülmektedir. İlgililere duyurulur."

Bankhaber BANK-SEN AYLIK YAYIN ORGANI

Sahibi: BANK,SEN adına Genel Başkan Hulusi Karlı • Yazışmaları Müdürü: Levend Yılmaz • Yazı Kurulu: Fikret Demir, Nedret Çark, Ali Çetin • Yayın Sekreteri: Demet Yıldırım • Yazışma Adresi: BANK-SEN Basın Yayın Dairesi, Abide-i Hürriyet Cad. Nahiye Elçin Sok. No.117 Şişli 80260 İstanbul • Tel: (1) 232 10 00 (4 hat) Faks: (1) 232 10 03 • Ofset Hazırlık: Yavuz & Yasalar Tel: 251 70 73/74